

 Programmet tar ikke opp nye studenter

Studieplan for Religion, livssyn og etikk 1 (30 studiepoeng) (2017–2018)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 30

Studiets varighet: 1 år

Undervisningsspråk: Norsk

Studiested: Halden

Kontakt

Studieprogramansvarlig

Avdeling for lærerutdanning

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Studiet er en videreutdanning og går over to semestre, høst og vår. Studiet kvalifiserer til undervisning i grunnskolen.

Hva lærer du?

Studiets læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om religioner og livssyn i faget: mangfold og ulike retningar, trosinnhald og oppfatninger, praksis, etikk og estetiske uttrykk, med særlig vekt på kristendommen og norske forhold
- har kunnskap om religionshistorie med vekt på eldre tid og særleg på kristendommens historie fram til og med reformasjonen
- har kunnskap om hellige tekster: hovedinnhold, historisk bakgrunn og sentrale fortellinger, med særlig vekt på Bibelen
- har kunnskap om sammenligninger mellom religiøse tradisjoner og sekulære livssyn
- har kunnskap om vestlig filosofihistorie med vekt på antikken, særlig menneskesyn og etikk, og om filosofering med barn
- har kunnskap om humanisme som livssyn i historisk kontekst og som filosofisk perspektiv i ulike varianter i brytning med andre menneskesyn gjennom historien
- har kunnskap om etiske teorier og bruken av disse i forhold til noen aktuelle problemstillinger
- har kunnskap om diskusjonen rundt kognitiv forvirring i møte med religiøst og annet kulturelt mangfold
- har kunnskap om menneskerettene og FNs barnekonvensjon og diskusjonene om ulike konsekvenser av disse i forhold til undervisningen i RLE
- har kunnskap om grunnskolefagets historie i hovudtrekk, grunngevingelse, innhold og formål
- har kunnskap om sentrale arbeidsmåter og vurderingsformer i faget i forhold til de aktuelle trinnene
- har kunnskap om barns og unges gudsbegrep, religiøse forestillinger og opplevelser
- har kunnskap om hva religiøse seremonier og høytider har å si for barn og unge
- har kunnskap om reglement for fritak på religiøst og livssynsmessig grunnlag

Ferdigheter

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere RLE-undervisning på en selvstendig og faglig gjennomtenkt måte med vekt på danningperspektiv og de flerkulturelle utfordringene
- kan bruke sentrale arbeidsmåter i RLE med vekt på dialog, utforskning, sammenligning og kritisk og analytisk arbeid i undervisning og læring
- kan sette seg inn i unge sine tanker og forestillinger om religiøse og filosofiske spørsmål og kan samtale med de om det
- kan samtale med unge om forhold som oppstår i forbindelse med vanskelige livssituasjoner
- kan samarbeide med andre lærere, elever og hjem om faget
- kan gjennomføre tilpasset opplæring i RLE, blant annet med hensyn til elever med bakgrunn i ulik tru og ulike livssyn
- kan kombinere kravet om objektiv, kritisk og pluralistisk undervisning i RLE med varierte, elevaktive og engasjerende arbeidsmåter
- kan legge til rette for utvikling av de grunnleggende ferdighetene i undervisninga
- kan reflektere kritisk over innholdet og verdimålsetningene for faget i skolen og over forholdet mellom fag, undervisning og egen utvikling i yrkesutøvelsen
- kan bruke internett og digitale læremidler på en kritisk og pedagogisk måte i undervisningen

Generell kompetanse

Studenten

- har yrkesetisk kompetanse og kan se dette i sammenheng med religiøse og livssynsmessige tradisjoner
- kan legge til rette for samarbeid mellom hjemmet, skolen og lokalmiljøet
- har forståelse for rollen som verdiformidler i et flerkulturelt samfunn

Opptak

Bestått grunnskole-/allmennlærerutdanning, eller annen lærerutdanning rettet mot skole på minimum 180 studiepoeng.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Studiet består av to obligatoriske emner, begge på 15 studiepoeng:

RLE 101: Introduksjon til livssyn, filosofi, hinduisme, buddhisme og islam

RLE 102: Introduksjon til etikk, jødedom og kristendom

Se den enkelte emnebeskrivelse for mer detaljert informasjon om innhold.

Organisering og læringsformer

Studentene vil møte varierte arbeidsformer. Undervisningen skjer i stor gruppe, mens arbeidskrav utføres i mindre grupper (basisgrupper). Undervisningen inneholder formidling (forelesning), faglig og didaktisk refleksjon, presentasjon av og kommentarer til konkrete eksempler, og praktiske øvelser med veiledning. Undervisningen bygger på forskningsbasert kunnskap. Arbeidsformer studenten vil møte er utforming og bearbeiding av notater, lage sammendrag av ulike tema, samtaler om lærestoffet, samt utforming og fremføring av skriftlige og muntlige presentasjoner.

Sentrale områder

Sentrale områder i studiet er fagdidaktikk, grunnleggende ferdigheter, tilpasset opplæring, vurdering, samiske og flerkulturelle perspektiver.

Bruk av bibliotek

Biblioteket skal bidra til studentenes informasjonskompetanse, det vil si evnen til å søke etter, finne, evaluere og bruke relevant faglig informasjon. I tillegg til personlig service, får studentene bibliotekundervisning der målsettingen er at de skal kunne søke i norske informasjonskilder, ha kjennskap til internasjonale databaser og kunne vurdere kvalitet på informasjon. Det vil også bli undervist i referanseteknikk. Bibliotekundervisningen vil bestå av to dobbelttimer, en innføring i informasjonssøk ved studiestart og spesialisert informasjonssøk samt innføring i referanseteknikk i forbindelse med oppgaveskriving. Deltakelse i denne undervisningen er svært viktig for å få et godt utbytte av studiet.

Bruk av IKT

Det forutsettes at studentene benytter IKT aktivt, både som kommunikasjonskanal mellom lærere og studenter og som arbeidsredskap. Det legges særlig vekt på at studentene utvikler en kritisk holdning til internettkilder. Høgskolen kan kreve at studenten har egen bærbar datamaskin.

Egenaktivitet

Det forutsettes en utstrakt grad av selvstudium og samarbeid med medstudenter. Studentene inngår i mindre læringsfellesskap (basisgrupper).

Arbeidskrav

Det er knyttet arbeidskrav til studiet. Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen. Se emnebeskrivelsene for mer informasjon.

Utgifter knyttet til studieturer må studentene påkoste selv.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at de deltar i evaluering av studiene.

- Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3). Emneansvarlig har ansvar for gjennomføring og oppfølging av studentevalueringen.

Tilbakemelding underveis

Studentene vil få skriftlige og muntlige tilbakemeldinger i forbindelse med de konkrete arbeidskravene. Se emnebeskrivelser.

Vurdering

Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

Studiet har både muntlig og skriftlig eksamensform, og det benyttes interne og eksterne sensorer.

Man benytter en karakterskala fra A-F, der A er beste og E er dårligste ståkarakter. F er 'ikke bestått'.

Se emnebeskrivelse for mer informasjon.

Litteratur

Se den enkelte emnebeskrivelse.

Jobb og videre studier

Videre utdanningsmuligheter er *Religion, livssyn og etikk 2* (30 studiepoeng). Studiet kan inngå som del av en bachelorgrad.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Dekan Eystein Arntzen, 18. juni 20109

Studieplanen er revidert

Studieleder Kjersti Berggraf Jacobsen, 20. desember 2016

Studieplanen gjelder for

2017-2018

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2017

Obligatoriske emner

LRLE10115

Introduksjon til livssyn, filosofi, hinduisme, buddhisme og islam

15 stp

Vår 2018

Obligatoriske emner

LRLE10215

Introduksjon til etikk, jødedom og kristendom

15 stp

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 03:07:06

LRLE10115 Introduksjon til livssyn, filosofi, hinduisme, buddhisme og islam (Høst 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Mette Ramstad

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- *Religion, livssyn og etikk, årsstudium og*
- *Religion, livssyn og etikk 1* (30 studiepoeng).

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har

- kunnskap om religioner og livssyn i faget: mangfold og ulike retninger, trosinnhold og oppfatninger, praksis, etikk og estetiske uttrykk, med vekt på hinduisme, buddhisme, og islam, og på disse religionenes plass i Norge.
- kunnskap om hva religiøse seremonier og høytider har å si for barn og unge med vekt på hinduisme, buddhisme og islam
- kunnskap om religionshistorie innen hinduisme, buddhisme og islam med vekt på eldre tid
- kunnskap om hellige tekster: hovedinnhold, historisk bakgrunn og sentrale fortellinger, med vekt på hellige tekster i hinduisme, buddhisme og islam
- kunnskap om vestlig filosofihistorie med vekt på antikken, særlig menneskesyn og etikk
- kunnskap om humanisme som livssyn i historisk kontekst og som filosofisk perspektiv i ulike varianter i bryting med andre menneskesyn gjennom historien
- kunnskap om sentrale arbeidsmåter og vurderingsformer i faget i forhold til de aktuelle trinnene
- kunnskap om barns og unges gudsbegrep, religiøse forestillinger og opplevelser
- kunnskap om reglement for fritak på religiøst og livssynsmessig grunnlag
- kunnskap om grunnskolefagets historie i hovedtrekk, grunnivelse, innhold og formål
- kunnskap om diskusjonene rundt kognitiv forvirring i møte med religiøst og annet kulturelt mangfold

Ferdigheter

Studenten kan

- planlegge, gjennomføre og vurdere RLE-undervisning på en selvstendig og faglig gjennomtenkt måte med vekt på dannelsesperspektiv og de flerkulturelle utfordringene
- sette seg inn i unges tanker og forestillinger om religiøse og filosofiske spørsmål og kan samtale med de om dette
- samtale med unge om forhold som oppstår i forbindelse med vanskelige livssituasjoner
- bruke sentrale arbeidsmåter med vekt på dialog, utforskning, sammenligning og kritisk og analytisk arbeid i undervisning og læring
- samarbeide med andre lærere, elever og hjemmet om faget
- gjennomføre tilpasset opplæring i RLE, blant annet med hensyn til elever med bakgrunn i ulik tro og ulike livssyn
- legge til rette for utvikling av de grunnleggende ferdighetene i undervisningen
- kombinere kravet om objektiv, kritisk og pluralistisk undervisning i RLE med varierte, elevaktive og engasjerende arbeidsmåter
- reflektere kritisk over innholdet i faget og over verdimålsetningene for faget og over forholdet mellom fag, undervisning og egen utvikling i yrkesutøvelsen
- bruke internett og digitale læremidler på en kritisk og pedagogisk måte i undervisningen

Generell kompetanse

Studenten

- har yrkesetisk kompetanse og kan se dette i sammenheng med religiøse og livssynsmessige tradisjoner
- kan legge til rette for samarbeid mellom hjemmet, skolen og lokalmiljøet
- har forståelse for rollen som verdiformidler i et flerkulturelt samfunn

Innhold

Inntroduksjon til religioner og livssyn består av følgende hovedtemaer:

1. Inntroduksjon til religionene hinduisme, buddhisme og islam
2. Inntroduksjon til livssynet humanisme
3. Inntroduksjon til eldre filosofihistorie
4. RLE som undervisningsfag i grunnskolen med følgende undertema:

- Fagdidaktikk

- Flerkulturelle perspektiver
- Forskningsbasert undervisning

Undervisnings- og læringsformer

Studentene kommer til å møte varierte arbeidsformer. Tilnærmingen til stoffet skjer gjennom forelesninger, faglig og didaktisk refleksjon, arbeid i grupper og arbeid med oppgaver i klassen. Undervisningen bygger på forskningsbasert kunnskap.

Utgifter knyttet til studietur må studentene påkoste selv, se pkt. Arbeidskrav.

Arbeidsomfang

Det forventes en studieinnsats på 20 timer pr uke i emnet inkludert undervisning.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1. **Gruppearbeid:** Utvikling av stasjonsbasert undervisningsopplegg knyttet til temaet filosofi og humanisme. Gruppene presenterer sitt arbeid for lærer og medstudenter. Det settes av 15 minutter til presentasjonen. Lærer gir muntlig tilbakemelding.
2. **Gruppearbeid med muntlig presentasjon** av et faglig tema innenfor emnet på hinduisme, buddhisme, eller islam med relevans for KRLE i skolen. Arbeidet skal være forskningsbasert og belyse det flerkulturelle perspektivet. Muntlig tilbakemelding fra lærer om arbeidet er godkjent. Etter presentasjonen lastes arbeidet opp i høgskolens læringsplattform.
3. **Obligatorisk deltakelse i deler av undervisningen**, se spesifisering i semesterplan for nærmere informasjon. Sykmelding gir rett til tilpassede oppgaver ved fravær.

Ved sykefravær på de obligatoriske dagene gruppene har presentasjoner (arbeidskrav), må studentene gi en individuell muntlig presentasjon til klassen på annet tidspunkt på utsatt frist. Eventuelt levere skriftlige kommentarer via læringsplattformen på presentasjoner fra andre grupper, lastet opp i læringsplattformen, som student har hatt fravær fra.

Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen

Eksamen

Muntlig individuell eksamen av 30 minutters varighet.

Ingen hjelpemidler tillatt.

Karakterregel: A-F.

Én intern og én ekstern sensor.

Evaluering av emnet

Fagansvarlig lærer har ansvar for at studentene utfører evaluering av emnet RLE 101.

Resultater fra evalueringen og forslag til justeringer følges opp sammen med studentenes representanter i faget RLE.

Litteratur

Litteraturlisten er oppdatert 9. juni 2016.

Kompendium selges i bokhandel Remmen.

Religionspedagogikk, fagdidaktikk og RLE-faget

Læreplan i kristendom, religion, livssyn og etikk. 2015. Oslo: Utdanningsdirektoratet. <http://www.udir.no/kl06/RLE1-02>

Melhus, K. og Winje, G. (2009). Å regne i RLE, kap. 12 ss. 173-184 I: J. Fauskanger, R. Mosvold & E. Reikerås (Red.), *Å regne i alle fag*. Oslo: Universitetsforlaget (Kompendium)

Neegaard, G. (Red.) (2006). *Logos og Dharma: Religioner, livssyn og etikk*. Bergen: Fagbokforlaget, s 17-40 (Kompendium)

Sødal, H. K. (Red.) 2009. *Religions og livssynsdidaktikk*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. Kap. 2, 4, 5, 6.

Winje, G. (2009). Å være digital i religion, livssyn og etikk (RLE), I: Hildegunn Otnes (Red.), *Å være digital i alle fag*. Oslo: Universitetsforlaget. s. 67-80, (Kompendium)

Winje, G. (2005). Estetiske arbeidsmåter i KRL (8s). Hentet fra <http://geirwinje.no/onewebmedia/estetiske%20arbeidsmater.pdf>

Winje, G. (2006). Metodisk arbeid med religionenes musikk i KRL (8s). Hentet fra <http://geirwinje.no/onewebmedia/metodikk-musikk-religion.pdf>

Livssyn, filosofi og fagdidaktikk

Aadnanes, P. M. (2012). Livssyn. 4. utg. Oslo: Universitetsforlaget. s. 130-160 (Kompendium)

Andreassen, Bengt-Ove (2012). *Religionsdidaktikk. En innføring*. Oslo: Universitetsforlaget. s. 133-143 (Kompendium)

Eidhamar, L., G. (red.) (2004). *Religioner og livssyn*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. s. 22-57

Bondevik, H. og I. Bolstad. 2003. *Tenkepauser. Filosofi og vitenskapsteori*. Oslo: Akribe forlag. s. 21-56 (Kompendium)

Eidhamar, L. G; Leer-Salvesen. P. og Hølen, V. (2007). *Den andre. Etikk og filosofi i skolen*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. s. 13-24, 277-298.

Lingås, L. G. 2008. Troen på livet vårt, menneskets verd. I: O. Leirvik & Røthing, Å. (Red.), *Verdier*. Oslo: Universitetsforlaget s. 159-177 (Kompendium)

Schjelderup, A. Olsholt, Ø. & Børresen, B. (1999). Den filosofiske samtalen. I: A. Schjelderup, Ø. Olsholt & B. Børresen (Red.). *Filosofi i skolen*. Oslo: Tano Aschehoug. s. 61-76 (Kompendium)

Hinduisme, Buddhisme, Islam og fagdidaktikk

Eidhamar, L.G. (Red.) (2004). *Religioner og livssyn*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. Ss. 10-21, 109-315, 378-385.

Grimmitt, Michael, Julie Grove, John Hull, Louise Spencer. 1991. Ganesha, ss.30-43
I: *A gift to the child: religious education in the primary school*. London: Simon & Schuster (Kompendium)

Kildesamling: til kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering (1999). Bind 1.

Oslo: Nasjonalt læremiddelsenter.

Utvalgte fortellinger, tekster og bilder fra Islam ved Einar Thomassen

Hentet fra

<http://www.nb.no/nbsok/nb/a2dae951e15d393ee8725e60a3129ee7?lang=no#0>

Kildesamling: til kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering (1999). Bind 2.

Oslo: Nasjonalt læremiddelsenter.

Utvalgte fortellinger, tekster og bilder fra Hinduismen og Buddhismen ved Jacobsen og Thelle.

Hentet fra

<http://www.nb.no/nbsok/nb/bb4bc9e2165b3fb48af787592cdd5887?lang=no#0>

Nicolaisen, T. (2014). Rom og reiser i RLE. Innspill til pluralistisk og gjestfri RLE-didaktikk.

Prisme. 65, (1), 17-27 (Kompendium)

Nicolaisen, Tove (2013). Pluralistisk religionsundervisning og egengjøring som ideal. Hva kan vi lære av erfaringene til barn med hindubakgrunn?

Nordidactica (2) Hentet fra <http://www.kau.se/nordidactica>

Winje, G. (2010). Høytidsmarkering i barnehagen. Kristiansand: Høyskoleforlaget. Ss.16-19, 24-33,78- 93, 94- 120, 121-137.

Østberg, S. (2003). *Muslim i Norge*. Oslo: Universitetsforlaget. Ss. 33-165.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:49:37

LRLE10215 Introduksjon til etikk, jødedom og kristendom (Vår 2018)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Espen Schjetne

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- Religion, livssyn og etikk, årsstudium
- Religion, livssyn og etikk 1 (30 studiepoeng)

Undervisningssemester

2. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har

- kunnskap om religioner og livssyn i faget: mangfold og ulike retninger, trosinnhold og oppfatninger, praksis, etikk og estetiske uttrykk med vekt på jødedom og kristendom og på disse religionenes plass i Norge
- kunnskap om hva religiøse seremonier og høytider har å si for barn og unge med vekt på jødedom og kristendom
- kunnskap om religionshistorie innen jødedom og kristendom med vekt på eldre tid, og særlig på kristendommens historie fram til og med reformasjonen
- kunnskap om hellige tekster: hovedinnhold, historisk bakgrunn og sentrale fortellinger med vekt på hellige tekster i jødedom og kristendom.
- kunnskap om sammenligninger mellom religiøse tradisjoner og sekulære livssyn
- kunnskap om etiske teorier og bruken av disse i forhold til noen aktuelle problemstillinger
- kunnskap om menneskerettighetene og FNs barnekonvensjon og diskusjonene om ulike konsekvenser av disse for undervisninga i RLE
- kunnskap om diskusjonene rundt kognitiv forvirring i møte med religiøst og annet kulturelt mangfold
- kunnskap om sentrale arbeidsmåter og vurderingsformer i faget i forhold til de aktuelle trinnene
- kunnskap om barns og unges gudsbegrep, religiøse forestillinger og opplevelser

Ferdigheter

Studenten kan

- planlegge, gjennomføre og vurdere RLE-undervisning på en selvstendig og faglig gjennomtenkt måte med vekt på dannelsesperspektivet og de flerkulturelle utfordringene
- bruke sentrale arbeidsmåter i RLE med vekt på arbeidet med høytider, fortellinger og estetiske uttrykk
- sette seg inn i barns og unges tanker og forestillinger om religiøse og filosofiske spørsmål og kan samtale med dem om dette
- samtale med barn og ungdom om spørsmål som oppstår i forbindelse med vanskelige livssituasjoner
- samarbeide med andre lærere, elever og hjemmet om faget
- gjennomføre tilpasset opplæring i RLE, særlig med tanke på elever med bakgrunn i ulik tro og livssyn
- kombinere kravet om objektiv, kritisk og pluralistisk undervisning i RLE med varierte, elevaktive og engasjerende arbeidsmåter med tilsvarende vurderingsformer
- legge til rette for utvikling av de grunnleggende ferdighetene i undervisningen
- reflektere kritisk over innholdet og verdimåsettingene for faget i skolen og over forholdet mellom fag, undervisning og egen utvikling i yrkesutøvelsen
- bruke internett og digitale læremidler på en kritisk og pedagogisk måte i undervisningen

Generell kompetanse

Studenten

- har yrkesetisk kompetanse og kan se denne i sammenheng med religiøse og livssynsmessige tradisjoner
- kan legge til rette for samarbeid mellom hjemmet, skolen og lokalmiljøet
- har forståelse for rollen som verdiformidler i et flerkulturelt samfunn

Innhold

Emnet består av følgende nasjonale fagemner:

1. Jødedom
2. Kristendom
3. Etikk
4. Religionspedagogikk: RLE som undervisningsfag i grunnskolen med følgende undertema

- Fagdidaktikk

- Flerkulturelle perspektiver
- Forskningsbasert undervisning

Undervisnings- og læringsformer

Studentene skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærmingen til stoffet skjer i hovedsak gjennom forelesninger, faglig og didaktisk refleksjon, arbeid i grupper og arbeid med oppgaver i klassen. Undervisningen bygger på forskningsbasert kunnskap.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er minimum 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1. Gruppearbeid (2 studenter) med muntlig presentasjon av et undervisningsopplegg om jødiske eller kristne høytider, eller sentrale ritualer knyttet til RLE på mellomtrinnet i grunnskolen som også er del av emne RLE 101. Arbeidskravet skal være forskningsbasert. Nærmere spesifisering av arbeidskravet ligger i semesterplanen.

2. Obligatorisk deltakelse i deler av undervisningen, se spesifisering i semesterplan for nærmere informasjon. Sykemelding ved fravær fra obligatorisk undervisning gir rett til tilpassede oppgaver.

Ved sykefravær på de obligatoriske dagene gruppene har presentasjoner (arbeidskrav), må studentene gi en individuell muntlig presentasjon til klassen på annet tidspunkt på utsatt frist. Eventuelt levere skriftlige kommentarer i læringsplattformen på presentasjoner fra andre grupper, lastet opp i læringsplattformen, som student har hatt fravær fra.

Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Skriftlig, individuell eksamen av 5 timers varighet.

Ingen hjelpemidler tillatt.

Karakterregel: A-F.

Én intern og én ekstern sensor.

Evaluerings av emnet

Studentevaluering av emnet i løpet av semesteret som emneansvarlig i RLE 101 har ansvaret for.

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 5. desember 2016.

Jødedom

- Groth, Bente (2011) Jødedommen. Oslo: Pax forlag. Kronologi, ss.12-15, Kap.1-8, ss. 23-109, Kap.12 og 13, ss.164-186. (112s)
- Elgvin, Torleif (1999) Jødedommen i Kildesamling til Kristendoms kunnskap med Religions- og Livssynsorientering. Oslo: Nasjonalt læremiddelsenter. http://www.krlnett.no/mer_kildesamlingen.htm (elektronisk og i bokformat) Sidetall i trykte bokformat: Jødiske fester ss. 301-317; Liv og tro ss. 318-334; 338-342; Jerusalem ss. 343-351. (47s)

Kristendom

- Sødal, H. K. (red) (2009) Kristendommen 1. Bibelen Kristiansand: Høyskoleforlaget. Kapittel 1-5 og 8-14 (205 s.)
- Sødal, H. K. (red) (2009) Kristendommen 2. Tro og tradisjon. Kristiansand: Høyskoleforlaget. s. 14-273 (259 s.)

Etikk

- Vetlesen, Arne Johan og J-O Henriksen (2006) Nærhet og distanse. Oslo: Gyldendal. Ss. 76-229 (155 s).
- Eidhamar, L. G; Leer-Salvesen, P. og Hølen, V. 2007. Den andre. Etikk og filosofi i skolen. Kristiansand: Høyskoleforlaget. S. 90-105, 171-206. (52s)
- Den europeiske menneskerettskonvensjonen (1950). Artikkel 8, 9, 14 og protokoll 1 art. 2 http://www.echr.coe.int/Documents/Convention_NOR.pdf
- FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (1966). Artikkel 18, 23, 24. Hentet fra <http://www.fn.no/Bibliotek/Avtaler/Menneskerettigheter/FNs-konvensjon-om-sivile-og-politiske-rettigheter>
- FNs konvensjon om barnets rettigheter (1989). Artikkel 8, 12-16, 18, 28-30. Hentet fra <http://www.fn.no/Bibliotek/Avtaler/Menneskerettigheter/FNs-konvensjon-om-barnets-rettigheter-Barnekonvensjonen>

Religionspedagogikk

- Schjetne, Espen (2014). «Kritisk blikk på kritikk. Religionskritikk som balansekunst i den offentlige skole» i Afdal, Geir, Røthing, Åse og Schjetne, Espen (red.) Empirisk etikk i pedagogiske praksiser. Artikulasjon, forstyrrelse, ekspansjon. Oslo: Cappelen Damm Akademiske. Sider 153-175 (23s) (kompendium)
- Sødal, Helje Kringelbotn (red) (2009) Religions- og livssyns didaktikk. Oslo: Høyskoleforlaget. Ss. 11-26, 45-64, 105-182. (104 s)
- Winje, Geir (2010) Høytidsmarkering i barnehagen. Kristiansand: Høyskoleforlaget. Kap. 5: Høytider i kristendommen, ss.35-77, Kap. 10: Livssynshumanismen og Jehovas Vitner ss. 149-153. (48s)